

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Iuuentvtis, Sive Insigniores Pveritiæ Atqve Adolescentiæ Sanctorvm

Bosendorf, Hermann

Monasterii VWestphalorvm, 1615

In Septembri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42900

contigerit ante te migrare ex hac vita, vt toto regno Franciæ preces & sacrificia pro me curas offerri.

S E P T E M B E R.

PVERITIA S. NICOLAI TOLENTINATIS ordinis S. Augustini 10. Septemb.

Sur. Tom. 5.

S Nicolaus Tolentinas, è sterili coniugio, post multas parentum preces, & votum B. Nicolao factum in territorio Firmanæ ciuitatis, quod castrum S. Angeli vocitant, procreatus, prædictionem S. Nicolai eiusdem parentibus de futura filij sanctitate factam, admirandæ virtutis & pietatis comprobauit exemplo. Hic inter primordia ætatis adhuc paruulus mulierum & puerorum leuium non lasciuia modo, sed & consortia sedulo deuotans, religiosæ iam tum vitæ specimen præbebat: Pauperes in domo paupere cupidissimè recipiebat: Rebus diuinis libentissimè intererat. Verbum Dei haud aliter ac maturæ ætatis homo attentissimè auscultabat. Quæ cum in puerulo sui castri homines non sine admiratione notassent, de futura eius sanctitate minime dubijs sententijs augurabatur. In Ecclesia adeo pium & deuotum in Deum erigebat animum, vt etiam corporeis oculis Christum in iuuentute vidisse credatur. Hinc cū tot clarus virtutibus cunctis mirifice diligeretur, in Ecclesia S. Saluatoris canonico beneficio honor-

*Fuga pueri
na societatis.*

*Miseri-
dia.
Pietas.*

noratur. Verum haud multo post, dignitates
 opesq; mundanas pertæsus, & diuitias illas po-
 tiores animo cupidiorè prælibans, in cælesti-
 bus curam cogitationemq; defixerat. Accidit
 interim, vt quidam Prior Ordinis Eremita-
 rum S. Augustini vir vitæ meritis & doctrina
 eximius in platea concionem ad populum de
 mundi vanitate & contemptu haberet, illud
 B. Ioannis inculcans: Nolite diligere mūdum,
 neq; ea quæ in mundo sunt, transit enim mun-
 dus & concupiscentia eius. Quæ sententia ani-
 mum iuuenis adeo penetravit, vt mox à con-
 cione eundem adiret Priorem, & summis præ-
 cibus in eandem vitæ societatem postularèt
 admitti. Fuitq; ipsius desiderio, explorata tã-
 men prius parentum voluntate, satis benignè
 factum. Ipse vero in religiosæ vitæ stadium
 admissus, mox ardua quæq; sanctitatis moliri
 opera; carnem longa atterere inedia; precibus
 ac lachrymis insistere; cælestium commenta-
 tione rerum mentem ad æternitatis studia as-
 fiduo excitare; deniq; alia instanter agere, quæ
 ægrè admodum miles etiam veteranus asse-
 quitur. Cum enim prudenti cogitatione di-
 spiceret votorū nefariã esse transgressionem,
 castitatem vero seruari haud posse nisi corpus
 castigetur & in seruitutem redigatur, seuerio-
 ris vitæ consilium cepit; & ieiunijs precibus
 ac duris corporis castigationibus semper in-
 cumbens, omnem vitam suam inter mundi
 huius tentationes puram & castam exegit.

*Auspica-
tur vitam
monasti-
cam.*

*Castitas
prudenter
defensa.*

Interrogatus autem, quoniam posset carnis tentationibus & libidini resistere, nihil respondebat. Nouerat enim vir sanctus, hostem antiquum magna calliditate semper id agere, ut quem non possit voluptate vincere, vanę glorię laqueis implicatum elidat. Quo ille viriliter superato, vitaq; in summa sanctitate traducta, ipsomet Christo illum ad regni sui gaudia inuitante lætus exspirauit.

PVERITIA S. GUIDONIS CONFESSORIS,
Anderlaci propè Bruxellas quiescentis.
 12. Septemb. Sur. Tom. 5.

Amat paupertatem.

VIR venerabilis Guido in pago quodam Brabantię, tugurio rusticano & paupere domo natus & educatus est; atq; in ipsis primę ætatis inijs penuriã diuitias putabat, ut quantum illa patiebatur ætas, è puillo Christi grege esse totis viribus contenderet. Suffurabatur iam tum parentum oculis certas horas, quibus ecclesiam oraturus adiret, vel infirmis, quicquid ex facultatibus suis licet exiguis habere poterat impertiret. Nec eum hilarem vlla vidit dies, qua non prius aut in preces incubisset, aut eleemosynam prestisset. Stupebat genitor, & vicini pariter admirantes diuinum aliquid iam omnes in eo venerabantur. Peruenit tandem ad villulam Lakensem: vbi cum in Ecclesia virgini Matri sacra preces de more peregisset, presbyter loci illius captus eximia eius pietate, & venusti vultus grauitate, eum ad se inui-

Deuotio.

Misericordia in pauperes.

inuitavit, persuasitq; vt operam suam, relictis mundi vanitatibus, Ecclesiæ illi deinceps cõferret. Nõ recusavit optatam diu cõditionem Guido, sed mox paternæ domus & rerum omnium oblitus, ad Ecclesiæ istius, ac præcipuè animæ suæ cultum totum se contulit. Dabat igitur operam vt altare niteret, testudo, pavementum, Sacrarium nihil haberent sordium, & vasa tersa ac munda apparerent. Diuersi generis floribus & arborum frondibus cæcellos & thecas sanctorum vestiebat; vt quicquid in illa æde vel aspectu vel dispositione placeret, eius laborem & studiũ testaretur. Si quis eum quæreret, in templo reperiebat. Inuidiam humilitate superare, nulli vnquam obsceno sermoni locum dare, non contra Euangelij doctrinam duas habere tunicas, potiusq; ad alienas fores stipem emendicare, quàm se petentem sine eleemosyna dimittere, studebat. Corpus domabat & conficiebat ieiunijs, crebro in Ecclesia pernoctabat, & quod sanè difficillimum est, absq; suæ animæ detrimento omnibus placebat. Nunquam in ore eius risus, aut puerili leuitate effusus, aut muliebri petulantia fractus videbatur. Peccata quotidiana & sine quibus vita præsens nullo modo ducitur, tanta lachrymarum vi diluere solebat, vt immanium scelerum reus videri posset. Atq; ita vite stadio castè integreq; decurso, cum mortiam propinquaret vocem ad cæleste brauium inuitantis audiuit: Veniat dilectus noster ad

*Dat operã
ornando
templo.*

*Corpus ieiunijs edo-
mar.*

Gravitas.

Pœnitentia.

percipiendam æternę iucunditatis coronam, quia fidem seruauit. Moxq; aduolantes ij qui in domo erāt sanctam illam animā corporeis solutam vinculis ad cęlos migrasse inueniunt.

PVERITIA S. AICHARDI ABBATIS Glimesiensis 15. Sept. Sur. Tom. 5.

Sanctus Aichardus Anshario & Ermena nobilissimis apud Pictauienses maioribus natus, mox vt primos intelligentiæ annos attingit tam multiplici cępit virtutum omnium emicare splendore, vt parentes haud exiguam in eo summę virtutis spem collocarent. Interea cum pater artis militaris laude celeberrimus, filium perinde militaribus vellet assuescere negotijs, obstabat mater, natum suum dicitans, in magno partus discrimine, diuino cultui à se ex voto destinatum. Cum vero pater votum isthoc pertinaci contentione improbaret, velletq; modis omnibus filium ad summos militiæ honores prouectum, ecce Aichardus ad dirimendam litem medius interuenit, dixitq; nullā se rerum mortalium ambitione teneri, neue vlla inanis militiæ pompa delectari: Christi vero se militem esse decreuisse, ab huius se militia nō nisi sola morte auulsum iri. Erat eo tēpore in finitima regione vir prudentiæ & honestatis opinione in primis celebris: cui principes & magnates filios suos disciplinis optimis imbuendos committebant. Multi enim ex eius disciplina moribus

ribus & eruditione præstantissimi prodibant:
quorum deinde virtutes in Ecclesia cum in-
genti omnium admiratione claruerunt. Hu-
ius igitur fama excitatus optimæ indolis & ge-
nerosi animi puer, illicò eum adiit, & parenti-
bus nequaquam inuitis in eius sese discipli-
nam tradidit. Qui eum gratanter recipiens,
primum diuinæ palmodiæ iussit prægustare
dulcedinem, quam mira celeritate addidit,
ac deinde breui tempore in omni genere sacre
disciplinæ adeo cœpit excellere, vt cunctos
nō solum præiret scientia, sed virtutum etiam
laude superaret. Et quamuis decem videretur
annorum, ieiunij tamen obseruans, patientia
fortis, humilitate fundatus, ac cæterarum vir-
tum gratia decenter fuit ornatus. Interea subit
animum cogitatio, vt à tumultu sæculi redu-
ctior, qui secretū amantibus per molestus est,
in arcem contemplationis euaderet. Hæc illi
cogitanti auditus est locus celeberrimus, cui
nomen Ansonis, in quo ingens monachorum
numerus sub regularis vitæ disciplina piè ad-
modum Deo militabat. Isthuc ille iā duoden-
nis, sumpta prius à magistro licentia, & paren-
tibus salutatis, qui eum summopere ab ea in-
tentione reuocare conabantur, contendebat.
Quibus cum ille nulla ratione persuadere pos-
set, vt paterentur ipsum Deo seruire, cui suo
æque ac materno voto esset obstrictus, illis in-
uitis ad locum memoratum abcessit. Vbi be-
neuolè ac reuerenter à fratribus monasterij

Ieiunium.

Patientia.

Humilitas.

susceptus, & coma capitis de more deposita, suaue Christi iugum cōstante nō minus quam ardente animo amplexus est. Susceptus itaque intra caulas Dominici gregis agnus innocens, memoranda de se humilitatis, obedientiæ atq; patientiæ exempla cunctis exhibuit, Nec vero diu sub modio suam Christus lucernam fuit delitescere, sed miraculorum laude propalam illustravit, Cæci enim, claudi & varia clade depressi monitis angelicis ad eum ire iubebantur, & quocunq; morbi genere tenebantur celerem reportabant salutem. Quam ille præclare factorum gloriam à notitia hominum, ni facultas defuisset, studiosè occulisset: sed magnalia Christi per vicos & plateas vox publica personabat, quæ in aduentu Aichardi præsentem regionem à Deo visitatam esse assererebat. Iam viginti annos venerandus adolescens impleuerat, cum die quodam à fratribus ad opus obedientiæ missus, longius à monasterio digreditur, psalmodiæ cursum ex more solus decantans: & ecce repente vox cælitus ad aures eius demissa insonuit: Ibunt de virtute in virtutem. Ea vox vt summo illi gaudio fuit, ita aciores multo stimulos addidit ad summum virtutis culmen viriliter conscendum. Itaque arctioribus in dies ieiunijs & vigilijs carnem domare, præsentis vitæ curas penitus negligere; assidua mente & cogitatione cælestibus inhærere; charitatis opera indefessè sectari; deniq; nihil non moliri, vt suam

alio-

Arctius vi-
ta genus ag-
reditur.

aliorumq; salutem in tuto collocaret. Hinc pia illa in primis sollicitudo, quomodo parentem diuitijs inclytum & delicijs assuetum, ad strictioris vitæ viam alliceret, suaderetque vt opes & possessiones amplissimas ad vnus Dei cultum transferret. Nec mora: Fufis ritè ad Deum precibus, fiduciaque rei bene gerendæ plenus patrem aggreditur, & multis verbis grauiffimaq; oratione permouet, vt ex hæreditarijs bonis Ecclesiam Deo construat. Annuit benignè pater, eiq; non modo ingentem auri & argenti vim, sed & vicum Quintianum cum possessionibus amplissimis tribuit, vt in eo sacram ædem excitaret. Vbi ille tandem oratorio Virgini Matri sacro, ac monasterio constructo, multos Christianæ militiæ athletas sanè egregios sub signis collegit, tantaque dexteritate & gratia disciplinam instituit, vt passim omnes in sui admirationem pertraheret. Tandemq; nongentorum monachorum præfectus contubernio, cum maiorem horum partem beatissimo exitu vna die præcedere conspexisset, in lectulum cilicio stratum se collegit, & eleuatis in cælum oculis, ad beatæ immortalitatis præmia est subsecutus.

PVERITIAS. LAMBERTI EPISCO-
pi Tungrensis & Martyris 17. Sept.
Sur. Tom. 5.

D Lambertus, insigni profapia in oppido
Traiectensi oriundus patrem habuit
Cc 5 Aprum

Aprum nomine matrem Herisplindem; am-
 bos multa nobilitate conspicuos. Porro pue-
 rulus multis magnisq; naturæ & gratiæ doti-
 bus ornatus, ab ipsis primæ ætatis initijs literis
 adhibitus, & paulo post beato Landoaldo, vi-
 ro & sapientia & sanctitate cū primis claro in
 disciplinam traditus est. Apud quem ecclesia-
 stica religione admodum fit insignis, & cæle-
 stium mysteriorum feruenti amore medulli-
 tus inflammatur; tantoq; celerius liberalium
 artium fluente epotauit, quanto ardentius to-
 rum se in Dei amorem transfuderat. Tandem
 diuinis pariter & humanis ac monasticis etiam
 disciplinis probè instructus, ad patrem re-
 diit: à quo peramanter acceptus incredibile
 cū parentibus tū cognatis omnibus, mul-
 tiplici sua eruditione & rara prudentia, gaudi-
 um attulit. Porro sanctus & strenuus puer to-
 ris ad hoc viribus incūbebat, vt in virum per-
 fectum euaderet, vnde licet ætate esset iuueni-
 li, morum tamen grauitate & maturitate se-
 nilem constantiam referebat; vitabat iactan-
 tiam, pompam & fastum sæculi magno ani-
 mo calcabat: quicquid habere poterat in pau-
 peres erogabat. Obtinebat id temporis pon-
 tificiam apud Traiectenses dignitatē S. Theo-
 dardus vir doctrinæ & virtutum laude cele-
 berrimus in cuius disciplinam egregius ado-
 lescens Lambertus concessit: seq; solerter ma-
 gisterio religiosissimi antistitis accomodans,
 ipsum venerabatur vt dominum, diligebat vt
 pa-

*Discip.**Morum
maturitas.**Elemosy-
na.*

patrem, inque obediendo nullam officij partem prætermittebat. Et quidem egregia nobilitate eximius iuuenis, & corporis formæ elegantissimus, tantis apud B. Theodardum virtutibus effloruit, vt eum sibi quandoque Episcopalis officij auguraretur fore successorem: atque adeo ipsum, nisi Canonum auctoritate prohiberetur, ex nomine designare optasset. Neque eum sua fefellit opinio: Mox enim vt ab impijs trucidatus Theodardus, & præclaro laureatus martyrio, mortalitatem deposuit, populus Traiectensis vna omnium voce Lambertum multis reluctantem Episcopum sibi poposeit. Quo ille officio summa cum laude perfunctus, præclara antea vitæ merita, martyrij demum gloria cumulauit.

DE SS. MARTYRIBVS CYPRIANO

Diacono, & Iustina virgine ex Simeone

Metaphraste 26. Septemb.

Sur. Tom. 5.

Iustina Antiochiæ oriunda, cum Praylij diaconi sermonibus adducta, in Christum credidisset ac deinde, cum parentibus suis Aedesio & Cletonia ab Optato Episcopo sacro baptismate fuisset expiata, cœpit fidei fundamento quouis auto & lapidibus pretiosis nobiliores superædificare virtutes: quas contra hostis malignus varijs modis sibi oppugnandas suscepit. Erat ea in vrbe literarum candidatus quidam Aglaidas nomine, honesto admo-

admodum loco, patricio genere natus atq; opibus locuples, qui visa Iustine pulchritudine, tanto illius amore exarsit, ut nihil non moliretur, quo cupitis eius frueretur amplexibus. Et primo quidem vias obseruans occurrebat, eamque perbeneuole affatus, laudabat eius pulchritudinem, beatamque vocabat quod ea sibi obtigisset: suum adhuc desiderium quibusdam signis manifestabat, multisque, ut ita loquar, retribus prædam præocupabat. Sed virgo hæc omnia ceu probra nugataque; aspernata, digna potius duxit quæ riderentur, quam quæ pudicis oculis atque auribus auscultarentur. Hunc ergo scopum cum non potuisset attingere Aglaidas, alia ingreditur via, petitque ut connubij legibus sibi sociari non detrectet. Iustina vero, quæ soli se Christo Sponsam dedicarat, alios constanter dedignabatur dicens: Sufficit sponsus qui mihi seruat virginitatem, & ab omni puram inquinamento custodit. Hoc responso sauciatus lasciuus adolescens, cum non paruum manum collegisset, Iustinam in via aggressus, eam per vim abducere tentabat: sed simul ut in vrbe, ædibusque; maternis audax isthoc facinus suboluit, submissis armatis, lasciuix satellites victi dedecore disparuerunt. Miser vero Aglaidas posito pudore, neque ensium multitudinis, neque vllius rei alterius curam gerens, sed virginem amplectens, paratus erat omnia pati potius, quam ab ea discedere. Virgo autem heroica mente

*Castitatis
custodia.*

*Vouit vir-
ginitatem.*

mente moderatissimi & generosissimi illius Iosephi æmula impuram hominis mentem execrata, Crucisq; figuram tãquam arma opponens, collectis viribus repentè se ex eius manibus excussit; proculq; eum à se reijciens, plurimis affecit contumelijs, eiusq; vultum, vt dignus erat, pugnis ac sputis impleuit. Suffecerat quidem ad amoris vim reprimendam virginis animosa seueritas: at ille nihilominus, extrema amoris occæcatus dementia, hoc vnum vel morte grauius putabat Iustinam non assequi. Itaq; cum ad impuras cupiditates reprimendas planè inexercitatus esset, totum sese desiderijs permisit, omniq; forti & generosa cogitatione reiecta, solum quod dolor & amor suadebant, exequi statuit. Erat ijsdem temporibus Antiochiæ Cyprianus quidam arte magica instructissimus; qui magnum nomen sapientiæ & eruditionis in magicis rebus obtinebat. Eum infelix iuuenis adiit & ingentibus oneratum promissis ad Virginis animum impuri amoris facibus inflammandum prouocauit. Is vero supercilio eruditionis & sapientiæ elatus, spondit se extemplo quod vellet confecturum, virginemq; ea amoris vehementia incensurum, vt vtrò etiam amplexus concupisceret. Nec mora, Cyprianus euocato ex malignis spiritibus vno, quem promptè & alacriter ad hæc flagitia opem ferre nouerat, exponit quid fieri velit. Ille eum sine cura esse iubet, tradensq; vasculum pestifero

stifero succo plenum, mandat vt eo virginis
 aspergat domum; & nisi omnia è sententia suc-
 cedant, se de cætero iure despectum iri. Facit
 cuncta ex mandato magistri Cyprianus: a-
 spergit domum, adhibet nefanda carmina:
 Virgo autem cum tertia hora noctis surrexisset
 ad reddendas Deo preces, tentatoris sen-
 sit insultum. Stupet illa: miratur insolitam li-
 bidinis vehementiam: ad preces conuertitur,
 lachrymatur, Christum adiutorem magicæ
 fraudis nescia inuocat. Sed crescit magis inde
 ac magis in virginali pectore amoris flamma.
 Neque tamen despondet animum generosa
 virgo: quin potius fide, precibus, alijsq; spiri-
 tualibus armis vndique tecta, carnem instan-
 tius edomat, hostemque infringit: ac tandem
 pudore affectum edito Crucis signo in fugam
 conuertit. Ille autem reuersus ad Cypria-
 num erubescerebat quidem fateri se victum: &
 multis se circum agens anfractibus, huc illuc-
 que vertebat: Diligenter tamen rogatus: Vi-
 di, inquit, signum quod valde exhorruui, ne-
 que vilo modo vires illius sustinui. Illo ergo
 sic condemnato, mox alius priore ad agen-
 dum multo peritior accersitur dæmon: qui ta-
 men similibus propulsatus armis, cum dede-
 core ad eum qui miserat redijt. Post hoc
 princeps dæmonum, acre suis minitans sup-
 plicium accessit, Cyprianumque solatus, haud
 dubiam ei de virgine spondit victoriam.
 Is igitur noua fraude & calliditate instru-
 ctus,

*Pugnat pro
 castitate.*

Quis, sumpto muliebri habitu, sub prætextu pietatis virginem aggreditur: simulans se eodem virginitatis desiderio inflammata[m] scire cupere, qua ratione hostiles insidias evitare posset. Cumque virgo sancta multa eximia pietatis documenta proferret, dæmon humana specie tectus, inter verba ad matrimonij dignitatem tanquam tutiorem salutis viam sermonem conuertit, ac valido argumento, carnalem copulam Deo magis quam virginitatis votum gratam esse ostendit. Quo audito, Iustina dæmonis insidias pertimescens surgit: ac Crucis trophæo de more se consignans, mox dæmonem, quem verè puellam putabat euauisse conspicit. Post quæ dæmonum ille princeps ad Cyprianum rediens fateri coactus est, sola se crucis virtute in fugam fuisse conuersum. Quo responso vehementer commotus Cyprianus, grauius dolere cæpit vitæ superioris institutum. Itaque abolitis igni libris magicis totum se ad Christi Domini fidem conuertit. Quam ob causam vnà cum virgine Iustina comprehensus, post colaphos, flagella, sartaginemque piceatque adipe bullientem constanti virtute toleratos, Nicomediæ securi vterque percussi, finem mortalitati imposuerunt.

EXEMPLVM B. ARCHIPPI QVOD HABETUR IN NARRATIONE MIRACULI FACTI IN REGIONE Chonen-
si à B. Michaële Archangelo, apud Metaph.
5. Sept. apud Sur. 29. Sept.

ARchippus puer hieropolitanus, cum pij
seminis & verè bonæ radicis esset bo-
num germen, tâquam quoddam lilium in me-
dio hèresum spirans pietatis suauitatem deci-
mo anno ætatis venit ad ædem D. Michaelis,
vt qui à diuina duceretur prouidètia: factusq;
eius templi ædituus diuina gratia inuentus est
dignus. Carnis enim voluptatem tam pulchrè
superauit, & tam pulchra fuerunt eius vitæ
procœmia, vt neq; pane vesceretur, neque ali-
quo eorû quibus homines necessario vescun-
tur. Non utebatur balneis, neq; corporis sui
vllam curam gerebat: sed semper spirituali
viuendi rationi vacabat, idq; cum esset puer &
necdû perfectiorem attigisset ætatem. Quod
quidem pene esset incredibile, nisi magnitu-
do virtutis & spectaculorum, quibus dignus
est habitus, isthoc redderent probabile. Nam
herbas quidem coquens comedebat, easq; a-
grestes, & quæ ne tantillo quidem salis asper-
sæ erant. Id vero cibi genus semel quot heb-
domadis capiebat. Indumentum autem erant
duo sacci, vnus quidem pro tegumento cor-
poris, alter vero pro stragulo, quos per vices
annorum commutabat, stragulo eum desti-
nans, quo per annum fuerat antè amictus. Et si
quan-

*Canem
edomat.*

*Vita aspe-
ritat.*

quando eum necessarius somnus opprimeret, cubili a cutis lapidibus strato, suppositisq; capiti sentibus sacco obductis utebatur. Ad hanc vero laboriosam asperamque vitam incessanter tuendam hisce semet vocibus excitabat: Ne bona huius vitæ oculos meos irretiant, ne mens præsentis implicetur vanitati, imple Domine oculos meos lachrymis spiritualibus. Contere cor meum & dirige gressus meos. Quid enim mihi prodest hoc corpus è luto factum, quod nunc quidem est, paulo post occidet: quod manè velut herba florescit, at vesperè flaccidit. Liceat mihi vni bono animæ adherere; quod mihi omnino conciliabit eam, quæ illic est, beatitudinem.

EXEMPLVM B. RIPSIMES VIRGINIS
& martyris, habetur apud Simeonem Metaphrasten.
30. Septemb. in vita S. Gregorij martyris
magna Armenia.

Dioletiano Imperatori nuptias cogitantibeatę Ripsimes monialis perelegans & celebris forma innotuit, eiusq; sibi oblata imagine vehementiori amore succensus, apprabat thalamos, & missis ad Ripsimem adulato-ribus, hortabatur præparatis interesse nuptijs. At illa nihil alienum pudicitia cogitavit, quæ iam olim cohabitantem elegerat continentiam, & solis victitans leguminibus noctuatq; interdiu orationi diuinisq; laudibus vacabat. Sed potius: Non te fallam, inquit, sponse Christi,
D d   fte,

Respuit imperatoris nuptias.

Itē, nō te probro ac dedecore afficiam, o chara virginitas: non te prodam mater continentia. Itaq; Dei qui solus opem ferre poterat inuocato auxilio cum socijs virginibus solum mutat, & confectis inedia corporibus peregrinando in barbaram Armeniorum regionem trāsmigrat. Quo intellecto Diocletianus, datis extemplo ad Tiridatem Armenię regem literis, Ripsimem indagari atque ad se transmitti postulat. Quod si tamen eam sibi matrimonio iungere mallet, id se æquo & lubenti animo laturum. Nec mora, Tiridates de pulchritudine virginis certior factus, adeo vel auditæ venustatis amore captus fuit, vt missis ad eam regijs vestibibus, ijsdemque induram ad se in regiam iuberet perducī. At illa Christi incensa desiderio, quem solum nouerat sponsum, profani amatoris verba constanter respuebat, & cum socijs virginibus orationi incumbebat. Interim horrenda inter tonitrua vox cælitus delapsa: Estote, inquit, animo forti, ego enim vobiscum sum, vosque præstabo intactas, vt mecum ad cælestes thalamos regnumque vobis paratum ingrediamini. Incutitur hostibus terror, multique ex equis delapsi ab ijsdem conculcantur. Reliqui pauore exanimati Ripsimem renunciant repudiatis muneribus, regem accessu dedignari. Cumque inuita iussu Tiridatis adduceretur, agnem suam Christo sponso commendabat. Postquā vero fuit in ipso cubiculo regio ocu-

Regis Armenia conjugium reusat.

los animum q̄; ad Christum attollens, Dei om-
nipotentis in mari rubro ac deserto potenti-
am pertractabat: tum Ionæ naufragium in spe-
ratamque salutem cogitatione versabat; tres
item pueros in fornace Chaldaica inter ignes
illætos: Susannam vero superatis adultero-
rum insidijs diuinitus ab exitio vindicatam
mente reuoluebat, similem à Deo protectio-
nem animo fidentiore exspectans. Interim
illapsum cubiculo Tiriditatem grauior in-
temperantiæ dæmon incessit, amenterque &
insanè præ amore exclamabat, illiciebatque
Ripsimem, & ei blandiebatur, ac uaferrimè
omnibus modis eam aggrediebatur. Illa au-
tem & accedentem auerlabatur, & collum ex-
tendentem ut impudicis oscularetur labris
non sustinebat: tum vultum rubore suffusa, a-
cerbis eum dictis insectabatur, sponsum vo-
cans Christum, & huius feruentiori dilectio-
ne succendebatur. Quid multis? illucit virgo
amplitudini regiæ tantisque viribus, & puram
sponso Christo corporis pulchritudinem &
animæ conseruauit nobilitatem. Sic nihil est
æquè inexpugnabile atque in Christum spes
atque beneuolentia. Victrix igitur Ripsime
nocte concubia egreditur, cumq̄; cæteris vir-
ginibus pro victoriæ successu, noctem in diui-
nis laudibus posuit. At Tiriditates effrenatè
mente ad crudelitatem exēstuanis, diris eam sup-
plicijs mactari iubet. Quare ab impijs satelliti-
bus exsecta prius lingua, lignis alligatur & lā-
D d a padibus

*Fortissimè
tuetur pro-
diciam.*

padibus vritur: cumq; acuto lapide ventrem
 inscidissent, in terram effundunt intestina, &
 eius adhuc parum palpitatis oculos effodiunt,
 totamq; minutatim discerpunt. Sed illa dupli-
 ci venustatis inclyta præconio spõso illic Cæ-
 lesti intra fiderios affitit thalamos, digna illius
 oculis & thalamis, lapidibusq; pretiosis, tor-
 quibus & monilibus, omnibusq; sponsalibus
 indumentis, sũceptis nimirum pro eo stig-
 matibus, omni ex parte exornata.

OCTOBER.

ADOLESCENTIA, S. FRANCISCI

4. Octob. Sur. Tom. 5.

FRanciscus Assisij inter vanos hominum fi-
 lios iuuenili ætate nutritus in vanis, & post
 aliquam literarum notitiam mercimonijs ap-
 plicatus, superno sibi assistente præsidio, nec
 inter lasciuos iuuenes, quamuis effusus ad gau-
 dia, post carnis petulantiam abiit, nec inter cu-
 pidos mercatores, quanquam intentus ad lu-
 crum, sperauit in pecunia & thesauris. Inerat
 namq; iuuenis Francisci præcordijs diuinitus
 indita quædam ad pauperes miseratio libera-
 lis, quæ secum ab infantia crescens, tanta cor
 eius benignitate repleuerat, vt iam Euangelij
 non surdus auditor, omni proponeret se pe-
 tenti tribuere, maximè si diuinum allegaret
 amorem. Cum autem solis negotiationis in-
 tentus tumultibus, pauperem quendam pro
 amore

*Castitas.**Miseri-
cordia.*